

Zgodbe te je tak izid,
 Boljiga kdo dá mi v prid?
 Gosti vsi na to molčijo,
 Pravde z babo se bojijo,
 Car Saltan se čudi res,
 Misli pa le tak — počez.
 Knez jezí se brez prevdarka,
 Nekaj smili se mu starka,
 Ti občutki zadržé,
 De do zadniga ne gré.
 Pridno pa brenčí okoli,
 Ter po koži pazi goli,
 Kje bi shranil šiljat ost,
 De imela bi zadost.
 Suče dolgo se v okrogí,
 Zdaj — nakrat se vsede vbogi
 Starki lica tik na nos,
 Krepko — desi bil je bos.
 Vbode! — — Silno z ного vprè se!
 Babi kar mehur napné se,
 Tam kjer bil je žela vdor,
 Precej nos je krogla skor.
 Aj! zavpije Babariha,
 Groze, bola komaj diha,
 Složno tuli družba vsa:
 „Lovi, davi, vbite ga!“ —
 Vse zastonj! Kjer dvor je glasen,

Pa okoren, prepočasen!
 Nagel on, in zmir leté,
 Je domá v poslopju že.
 Koj Gvidon se k morju verne,
 Proč očesa ne oberne,
 Verh valov šumečih tud
 Se primaja naš labud.
 „Zdravstvuj knez ti mladokrasen
 Reče mu, zakaj neglasen?
 Spet žaluješ, — le o čem,
 Tega, serček, ja ne vem.“
 Knez na to labudu reče:
 Mene ta opazba peče,
 Vse se ženi kakor znam,
 Neoženjen ja sim sam.
 Kaj želiš, labud popraša,
 Mar se ktera že zanaša,
 Si, zna biti, svojo zbral,
 Tu al tam besedo dal?
 Čuj izpoved zdaj resnice,
 Reče knez zarudši v lice,
 Je podert za mano most,
 Vidil boš, de nisim prost.
 Zlo za morjem, daljne delje,
 Ljudstva bivajo vesele,
 Sreče verh, nazemski raj,
 Knežtvo prvo vsih sedaj.

Diva tam živí mogočna,
 Kakor prav'jo, silna, ročna,
 Umna, mlada, lil'je cvet,
 Kdor jo vidi, koj je vnet.
 Primeta se tak očesa
 Tega krasniga telesa,
 De ju ne oberne preč,
 Jo zazrevši, nikdar več.
 Ta lepota, rajska, dična,
 Je ob dnevu soncu slična,
 In po noči zatemní
 Luno, zvezde, kar bleší.
 Iгла pa deržeča kite
 V temnosvitlo krono zvite,
 Je blešeče lune šip,
 Tode zalši — rajski kip.
 Hoja je lepote stranske,
 Druge skazbe veličanske,
 Méd je nje besede glas,
 Vse je čudo, lišp in kras.
 Tak je med ljudmi pravlica,
 Zagonetna govorica,
 Ki se čuje tak počez,
 Tode kdo ve, al je res.

(Dal. prih.)

Dopisi.

Iz tržaške okolice. Δ (Zahvala.) Našo srčno zahvalo za gostoljubno sprejetje naših pevcev in primorskih taboritev vsem rodoljubom in domorodkinjam, ki so okinčale njihovo zastavo, pa tudi Sokolu v Ljubljani. Nadjamo se, da bode nam prilika, na našem taboru vam povrniti vaše gostoljubje. Živili Kranjci!
 Tržaški primorci.

Iz Barkole 22. maja. \ddagger . — Ste li čitali v časniku „Cittadino“, kar je pri glasovitem obedu govoril g. Nabrgoj? — Sloga je res lepa reč; al to ni sloga, ako se narodno pravo slovenskega naroda potopí v gospodstvo tujstva. Slovenec nikjer ne tirja tega, da bi se mu posebna pogača pekla, a drugim jemale njihove pravice; al sveta mu je dolžnost, da čuje nad tem, da se njemu nikodar ne kratijo pravice postavne. Volilci so Vas izvolili, da naravnost hodite pravo pot, nikomur na ljubo, nikomur na žal, zmiraj le na blagor narodu našemu! Izprašajte si svojo vest: ali je tako?

Iz Idrije 20. maja. (Delitev premij za goveda) je bila danes tukaj pod vodstvom gosp. J. Debevca, zastopnika c. kr. kmetijske družbe. Mestni župan gosp. Höchtel in župan spodnje Idrije gosp. Leskovec sta stališče za živino, v tri razrede razdeljeno, prav dobro ustanovila in okusno okinčala; vrh tega je tudi domača godba veliko množico ljudstva, ki je prišla od bližnjih in daljnih krajev, ves čas kratkočasila. Počastili so to kmetijsko slovesnost tudi c. kr. vodja idrijske rudarije gosp. Lipold, mnogi uradniki in častita duhovščina. — Pripeljali so živine 44 glav, in sicer 12 bikov, 8 telic in 24 krav, večidel prav lepe. Blizo poldne je komisija, obstoječa iz mestnega župana gosp. Höchtelna, predstojnika idrijske kmetijske podružnice gosp. fajmoštra Jan. Majnika iz Žirov, in še iz treh izvedencev, namreč gosp. Majerja iz Vipave, gosp. Kavčiča iz Podberja in gosp. Leskoviča iz spodnje Idrije, živino po natanjnjem ogledu sodila in enoglasno pripoznala: prvo premijo za bike: grofu Lantieri-u iz Vipave, drugo Jan. Otrin-u, kmetu iz Nove vasi, tretjo Antonu Kavčiču, kmetu iz

Dobračove; — prvo premijo za krave: Francetu Ferjančiču, posestniku v Vipavi, drugo pa Janezu Lapajne-tu, kmetu na Vojskem, — za telice premijo prvo Janezu Otrin-u, kmetu iz Nove vasi, drugo Matiju Kavčiču, kmetu iz Savraca, tretjo Antonu Bradaški iz Hlevnega vrha; — očitno pohvaljeni so bili: Anton Kavčič iz Dobračove za lepega bika, grof Lantieri iz Vipave, Lorenc Zelenec iz Idrije in Pavl Grošel iz Stare vasi za lepe krave. — Potem, ko je gosp. Debevec premije razdelil in je komisijno opravilo končano bilo, je gostoljubni župan idrijski gosp. Höchtel ne le samo ude komisije, temveč tudi vse uradnike, duhovščino domačo in okrajno — okoli 40 oseb — k sebi v gostje povabil. Do 5. ure popoldne smo obedovali prav izvrstno, navdušene napitnice so se glasile Njih Veličanstvu cesarju, ministru kmetijstva grofu Potockemu, družbi kmetijski itd. Lahko se reče, da je bil ta dan res dan veselja ne li obdaranim kmetom, temveč tudi komisiji. Očitno je bilo na vsako stran, da denar, po tej poti povzdigi živinoreje kranjske namenjen, dosegel bode svoj cilj in konec.

Iz Žužemberka 20. maja. (Delitev premij za govejo živino) smo imeli danes pri nas. Kot zastopnik družbe kmetijske in voditelj komisije je prišel gosp. Šolmajer iz Ljubljane. Mesto delitve je bilo dobro izbrano, lepo okinčano in s slavalokom zaznamovano. Gosp. župan Vehovec in ljubljani naš gosp. kaplan Novak sta oskrbela vse prav okusno. Prignali so na prejmišče 5 bikov domače reje požlahnjene z miricodolsko krvjó, 10 telic in 9 krav, požlahnjene z mariahofersko, belansko in miricodolsko krvjó. Komisija, ki je bila iz prav izvedenih mož, je priznala premije tako-le: Za bike: premijo prvo Jožefu Turku iz Ratij, drugo Martinu Eržeku iz Malega Liplja, tretjo vdovi Franciški Treo-vi iz Male vasi, — očitno pohvaljena sta bila še bika Jožefa Turka iz Ratij in župana Vehovca iz Žužemberka, — za telice: premijo prvo Matiju Jutrasu iz Pristave, drugo Mihelu Mauserju iz Rdečega Kamnja, tretjo Antonu Kastelcu iz Mrzle Luže; — očitno pohva-

ljene so bile telice Janeza Poša iz Žužemberka, Jožefa Soreta iz Trebna, Janeza Sigmunda iz Toplega Rebra in Mih. Pate-a iz Rodinj; — za krave: prvo premijo Schleibach-u iz Velike Loke, drugo Francetu Pehani-u iz Žužemberka; ker pa ta denarja ni vzel, je drugo denarno premijo dobil Jožef Sorè iz Trebna; — očitno pohvaljene ste bile kravi Janeza Poša in Jožefa Košička iz Žužemberka. — Obžalovati je bilo o tej delitvi le to, da nekteri župani so še le zadnje dni oklicati dali, da se bojo tukaj premije delile, in da iz daljnih krajev trebanskega okraja niso prignali živine. — Po končanem delu se je komisija zbrala k obedu v gostilnici županovi; vesele napitnice so slajšale izvrstno kosilo.

Iz Kamnika. (*Čitalnica naša*) obhaja slovesni odpor 30. dan t. m. Program besedi je: 1. Govor. 2. Ilirija oživljena (možki zbor). 3. Igra na gosli s klavirjem. 4. Sladka domovina (čveterospev). 5. Prošnja (samospjev). 6. Glediščina igra „Filozof“. Po besedi ples. — Začetek ob pol osmi uri zvečer.

Iz Dolenje vasi pri Ribnici. A. K. — 6. maja smo imeli pri nas veselje; dobili smo namreč nove orglje od dobroznanega in izurjenega orglotvorca gosp. Fr. Goršiča Ljubljana. Ta umetnik je naredil z našimi vred že 13 orgelj, ktere povsod hvalijo in to tudi zato, ker imajo mehaniko tako, da se 6 spremenov poljubno, posamesno ali skupno odpira in zapira; to pa skoraj pozitiv nadomestuje. Sicer je delo lično, natančno, po vseh dotičnih pravilih izdelano. Glas posamesnih spremenov je poln in lep; posebno se viola s svojim nježnim, topečim glasom sme izvrstna imenovati. Glas vseh 12 spremenov skupaj je močan in veličasten. Tudi kar se mehanike tiče, to je gibanja od podprstnikov in podnožnikov (manualov) do piščalnih zaklopnic (ventilov) je vse prav izvrstno izpeljano, vsa vretenca so železna in tečejo v medenini (mesingu) brez ropotanja in nevarnosti, da bi se kaj plazilo in zastajalo. Posebne hvale vreden je meh ali pihalo, katero, primeroma drugim pihalom, prav malo prostora vzame, pa tako tiho in gladko teče, da se nikakošno jecanje piščal glasú ne sliši, in za tlačenje je tako lahko, da ga fantin pri 12 letih goniti more. Zatoraj se gosp. Goršiču za njegovo izvrstno delo tukaj očitno zahvalujemo, vsem tistim pa, ki novih orgel ali kaj enacega potrebujejo, njega, kakor umotvorca, prav živo pripočamo.

Iz Ljubljane. Vsled nove šolske postave so za kranjske šole imenovani za začasne okrajne nadzornike in sicer za Ljubljano in okolico ljubljansko dr. Klofutar, — za okraj kamniški g. Mat. Močnik, učitelj v Ljubljani, — za okraj litijski in krški g. Lesjak, učitelj v Ljubljani, — za okraj logaški g. Jak. Mencinger, učitelj v Trnovem, — za okraj postojnski g. Demšar, učitelj v Senožečah, — za okraj kočevski učitelj Böhm, — za okraj novomeški pl. Fr. Langer, grajščak in župan, — za črnomaljski okraj g. Jož. Raktelj, učitelj v Ribnici, — za okraj kranjski učitelj Sadar v Loki, in za okraj radolški Cebin učitelj v Kranji.

— (*Imenik ljubljanskih hišnih gospodarjev*) je v nemškem jeziku pod naslovom „Verzeichniss der Hausinhaber in Laibach sammt der Pfarreintheilung“ ravno kar z dostavkom, v ktere gruntne bukve spada vsaka hiša, prišel na svetlo v tiskarnici in založbi gosp. Rud. Milica. Kakor nam je prav, da imamo bukvice, iz katerih pozvedamo, kdo je te, kdo une hiše gospodar, tako neprijeten vtisek dela pisava imen gospodarjev na vsacega bralca, ki ne nosi več kite nemškutarske, ktera je vsem našim, tudi čisto slovenskim imenom

dajala tujo opravo. Naj bode Schmalz Schmalz, Riebler Riebler, Bauer Pauer, Fischer, Fister itd.; al če beremo Tschimscher, Millatsch, Schuschek, Debeutz (ki ga Nemci beró Debeiz), Acht-schin, Derschitsch, Ergouzhinja, Mach-koth, Mat-scheg, T-scherne, Wirtitsch itd., gnjusi se nam taka spaka slovenskih imén. In samega tiskarja in založnika nahajamo tiskanega za Millitz-a! Izgovor morebiti, da tako stojé v urbarjih, ne velja nikakor, saj s tem imenikom nihče pri gosposki ne bode dokazoval lastninskih pravic. Naj bi se tedaj imena bila pisala tako, kakor jih pišemo že 25 let, tedaj četrto stoletja, in kakor jih vsak domač človek lahko izgovarja. Sicer pa se čudimo, da je ta knjižica v vsem le za nemške bralce osnovana; saj bi se bila vendar lahko in brez stroškov naredila tako, da bi bil na čelu stal napis: „Imena hišnih gospodarjev — Namen der Hausinhaber. Zemljiščine bukve — Grundbuch“ in potem imena gospodarjev. Tako bi bil ta imenik marsikdo kupil, ki ga zdaj ne bo.

— Spet so se pretečeno nedeljo o izletu ljubljanskih turnarjev na deželo reči godile, ki jih mi in z nami vred domoljub vsak iz srca obžaluje. Šli so namreč zjutraj z vojaško godbo na Jančji hrib; ondi se je pretep začel in kmetje so jim zastavo vzeli. Vkljub temu so šli v Vevče, kjer so obedovali in muziko imeli. Tukaj se je pripetil nov eksces, pri katerem je en fant (urlaubar) požandarji na smrt ranjen bil. Potem so turnarji, spremljani od vojakov in žensk, se vrnili v mesto. — Po taki žalostni dogodbi iz novega opominjamo, kakor smo vselej storili, naše ljudstvo, naj se varuje silovitosti. Kaj neki so hteli doseči z odvzetjem bandera in pretepom? So jim mar nasprotniki naši iz peklenke hudobije poteknili misel, da je tak napad kako junaštvo za narodne pravice? Po taki poti se nikamor ne pride kakor v veliko nesrečo. Kdor hoče kaj doseči, mora se postave držati in postavno pot hoditi. Ako se komu krivica godí, naj se obrne do gospóske, do deželnega ali državnega zbora, ali do družih mož, ki so vselej pripravljeni, pravico braniti in zagovarjati. Kdor pa se silo poskuša, ta le škodi sebi in drugim. Zatoraj prosimo tudi vse rodoljubne možé, naj ljudstvo odgovarjajo od vsake sile, in če se mu krivica godí, naj mu pravo pot do pomoči pokažejo. — Zdaj imamo pa še eno resno besedo do ljubljanskih turnarjev in do vseh, ki so ta pohod napravljali in podpirali, zakaj dosti odgovornosti za te nesrečne prigodke pada na njihove rame. Ali mar niso vedeli, kaj ljudstvo zastran njih misli? Ali jih predlanske in lanske skušnje v Šent-Vidu, v Vevčah in na Ježici itd. niso dovolj izučile, da ljudje za-nje ne marajo? Čemu se tedaj podajajo nalaš v nevarnost? Pa še ena je. Cel pretečeni teden so hodili iz tistih krajev, kamor so bili turnarji namenjeni, glasovi, naj ne hodijo; da jih ljudje nočejo; da se zná kaj zgoditi. Vsaka mlekarica je vedela kaj povedati, da ljudjé žugajo, da ne bo dobro, če turnarji pridejo. Sama „Laibacherica“ je svarila. In vendar bilo je vse zastoj. Obžalovati je tudi, kar se je zvečer v mestu godilo pred kazino, kjer so neki gosp. oficirji brez potrebe prevzeli policijsko službo in kmeta prijeli, ki je bil brez orožja in ki, kakor se nam pripoveduje, s krikom „živio“ nikomur žalega ni storil, ter so ga z golimi sabljami po glavi, obrazu in rokah hudo ranili. Druzega mladega človeka so siloma zgrabili in v kazinsko kavano vlekli. Po kateri pravici nek? Pričakujemo, da se bodo vse te reči na tanko preiskale. — Ljudem na kmetih in v mestu pa še enkrat kličemo, ne delajte si sami pravice, varujte se sile, in držite se postavne poti nepremakljivo! Varujte pa se posebno šuntarjev, ki vam lažejo to in uno, da bi Vas v nesrečo spravili, poštenost slovenskega naroda

in naše dežele oskrunili. Na, to delajo hudobneži po vseh potih; nič jim ni pregrdo, nič prenepošteno!

— Vkljub slabemu vremenu je vendar 24. t. m. v Trebnem k volitvi deželnega poslanca prišlo 99 volilcev. Dr. Zarnik je dobil 92, — in ljubljanski župan, dr. Suppan 7 glasov. Ta volitev je spet častno znamenje politične discipline volilcev.

(Zahvala.) Za darovana prelepa trakova in venca se spodobno zahvaljujejo onim domorodnim ljubljanskim gospodičinam, ki so na dan nepozabljivega Vižmarskega tabora z nežno roko okinčale zastave.

Tacenski fantje.

— Deputacija odbora Slovenije je bila v pondeljek pri deželnem predsedniku. Govorila je v prigodkih pri zadnjem izletu turnarjev na deželi in v mestu, ter mu naznanila, da mu bo podala in ob enem tudi poslala ministerstvu promemoria o tej zadevi.

Živa prošnja.

O žalostni dogodbi na Jančjem hribu in v Vevčah preteklo nedeljo hudobni ljudje po mestu trosijo govorico, da sva v pismih 50 ali 100 gold. obljubila, ali kakor se tudi drugač pravi, da sva jih dala onemu, kdor turnarjem zastavo vzame. Čeravno take neumne laži nikdo verjeti ne more, sva vendar primorana, zoper trosivce take laži, sodniške pomoči iskati; zato lepo prosiva svoje prijatelje, naj nama imena hudobnih obrekovalcev na znanje dajo.

V Ljubljani 24. maja 1869.

Dr. E. H. Costa. Dr. Jan. Bleiweis.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — 15. dne t. m. je bil po dveletnem delovanju končan državni zbor dunajski. Po slovesni zahvalni maši, ki jo je imel kardinal Rauscher, so se zbrali zborniki obeh zbornic v dvoru, kjer je prebral presvitli cesar z navadno svečanostjo prestolni govor, iz kterega se nam zdijo pomenljivi ti-le posnetki: „Ko ste se pred dvema letoma na moj poklic zbrali, ležala je država vsa potrta vsled pretresov, ki so jo bili malo popred hudo zadeli. Vaši preskušeni sprevidnosti, pravičnosti in domorodni vdanosti sem priporočil tisti pot osodo države, in danes smem sebi na zadovoljenje, Vam pa v priznanje reči, da ste popolnoma opravičili nade, ki sem jih na Vas oprl.“

Ustava, kateri ne manjka nikakega ustavnega poročstva in ki se da zavoljo tega še dalje razvijati, edini kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane ter pušča jim obširno prostora za avtonomno samoupravo. Osnovne državne postave zagotavlja državljanom obilno mero političkih in državljskih pravic (svobodnosti).

Po porazumku, med kraljevinami in deželami v državnem zboru zastopanimi in deželami Moje ogerske krone in pa po postavnih določbah, ki se na-nj opirajo, so uravnane razmere in zadeve obeh deželskih skupin.

Vojna ustava, po kateri je splošna vojna dolžnost resnica postala, in ki se je v obeh polovicah države po enakih načelih ustanovila, ni le vezi edinosti okoli monarhije tesneje ovila, tem več tudi veljavo njeno in mogočnost povzdignila. To in prijazne razmere do drugih vlad so nam poročstvo, da se ohrani in zatrdno zagotovi mir, kterega država k svojemu notranjemu blagostanju neogibno potrebuje.“

Na to našteva tronovi govor vse važnejše postave izmed 149, ki jih je državni zbor v 2 letih razpravil in odobril, ter se končuje tako-le:

„Želim pa in nadjam se, da se (potem) tudi tisti, ki se danes skupnemu delu in delovanju še umikajo, z Vami vred obojega poprimejo.“

Avstrija naj bode velika domovina, ki je namenjena, objeti z enako pravičnostjo, z enako ljubeznijo, z enako skrbjo za njih interese in posebnosti njihove, vse različne svoje narode, naj govore jezik, kateri koli.

Ustava so tista tla, na kterih se da ta cilj doseči, in na tej podlogi se ljudstva — na to se trdno zanašam — gotovo porazumejo, zato, ker se morajo porazumeti, saj je le samo Avstrija, ki ponuja vsem svojim ljudstvom brambo, svobodo in priliko, da si lahko svojo samostalnost in (narodno) posebnost ohranijo.“

Časnik „Neue freue Presse“ se je jezil, da je govor (ki ga po ustavni šegi ministri sestavijo) tako bled in suhoparen, brez navdušenosti, češ, da bodo po tem govoru ljudje sodili, da nima ministerstvo samo več trdnega zaupanja, da se ustava in sedanji stan reči vzdrži. Čudno!

— Ko so dunajski ministri poslavljeni bili z redi, se „Morgenpost“ dela kakor da bi nezadovoljna bila, da „purgarski ministri“ rede nosijo ter pravi, da ti ministri že davno niso več to, kar so bili; vendar na koncu tega sestavka prav odkritosrečno štrbunkne s temi-le besedami na dan: „Bodimo veseli, da imamo nemške ministre.“ — Prav radi verjamemo to!

— Tabor na Dunaji mislijo tamošnji Čehi 20. julija sklicati. Točke, o kterih se bode govorilo, so sledeče: 1. Ali imajo na Dunaji prebivajoči Čehi po dosedaj veljavnih postavah pravico, ustanovljenje českih šol tirjati. 2. Ali morejo dunajski Čehi programu dunajskih socialistov pristopiti? 3. Ktere dolžnosti imajo Čehi na Dunaji nasproti svoji oži domovini?

— Delegaciji avstrijska in ogerska začnete svoje delo 1. julija. — Deželni zbori se neki začno meseca septembra.

Ogersko. — Vse stranke v ogerskem zboru imajo svoje adrese na prestolni govor. Dr. Miletić, zastopnik Srbov, je samec v tem zboru; če tudi ni nikakoršnega upanja, da bi oholost magjarsko preveril s svojo besedo, jim je vendar silno nadležna ta beseda, kajti za-njo stoji junaški narod srbski. Med drugim povdarja njegova adresa to-le: „Veličanstvo! srbski narod na Ogerskem se nikakor ne more odpovedati narodnih svojih pravic, in se more potolažiti le z zaupanjem tem, da Veličanstvo Vaše to vprašanje reši pozabljivosti in visoko vlado napoti, da prinese v zbornico predlog, kako bi se zadostilo ravnopravnosti in tako postavo potrdi Veličanstvo! — Težko da bi ta resna beseda za zdaj kaj več kakor le glas vpijočega v puščavi bila; al pridejo časi, ko se bode moralo s pravično meriti vsem narodom.“

— Nabira honvedov (ogerskih brambovcev) gré strašno polževo pot; komaj 200 invalidov se je oglasilo dozdej.

Crnagora. — Avstrijska vlada je prepovedala, da se ne smé izvaževati iz našega cesarstva orožje v Črnogoro.

Popravek. V članku „o sejanji lanú in konopelj“ v 19. listu beri v 9. vrsti od zdolej šotastem nam. šolastem, v 7. in 6. vrsti od zdolej pa: sto štirjaških sežnjev namesti: sto sežnjev na dolgo in široko.

Kursi na Dunaji 25. maja.

5%, metaliki 61 fl. 60 kr.

Ažijo srebra 121 fl. 50 kr.

Narodno posojilo 69 fl. 55 kr.

Cekini 5 fl. 87 kr.